

Memleketimizin Ampul ihtiyacını karşılayan iş yeri :

Gi. Elektrik Ampul Fabrikası

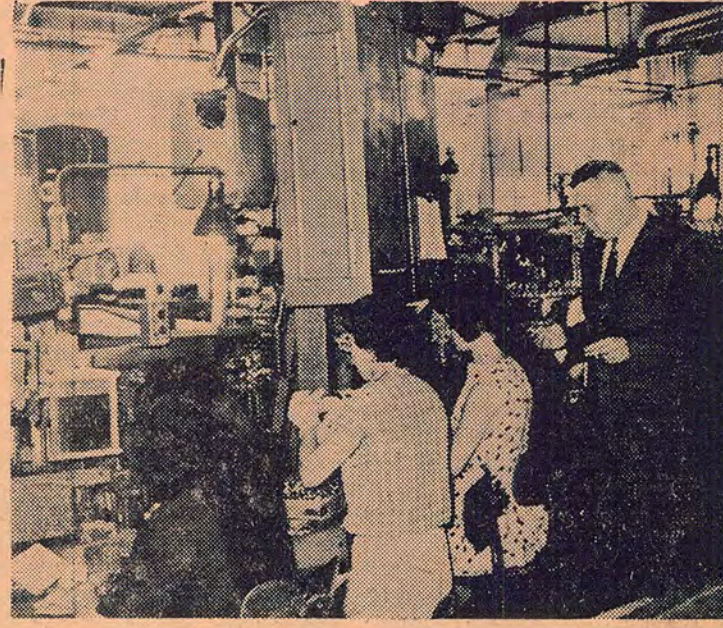
Fabrika Müdürü Mr. Diehl

Topkapı dışına çıktıktan sonra, önümüzde uzanan asfaltta ilerliyoruz. Bir müddet sonra, sağ tarafımızda, Amerikan stilinde yapılmış tek katlı modern bir bina belirdi: General Elektrik Ampul Fabrikası.

Şehir hayyundan uzak, asude bir muhitte kurulu bulunan fabrikanın etrafını güzel bir bahçe çeviriyor.

Enerjik idare amiri Cemal Uluantın odasına aldılar bizi. Uluant, bütün sorularımıza büyük bir nezakete cevaplanarak, merakımızı giderdi: Fabrikamız tarhişesi, işveren ve işçi münasebetleri

"Fabrika, 1949'da kuruldu. 1950'de teserübe imalatına geçti. 1952'de tam randımanla işleme girdi. Bugün 65 işçi ve 20 usta ile 85'i bulan yekûn ampul imalinde çalışır. Evvelce gece ve

Mr. Diehl, işçilerle beraber...

5 gün çalışır ve 7 gün yemiyebilir. Prentis itibarıyla işçilerin ihtiyaçlarını daha evelden hissedip, cevap vermede çalışmaktayız.

İŞ YERLERİNDEN RÖPORTAJLAR

tahmin etmeye ve cevap vermeye çalışırım. Türk sendikaları iyi çalışıyor. Biraz daha hüsnünîyet, işçilerin lehine neticeler verecektir."

İmalathanede... Sıra işçilerin çalıştıkları imalathaneye gelmişti. Atelye geniş bir salondan ibaretti. İşçiler grup grup ayrılmışlar, makinelerinin başında çalışıyorlar. Hemen işçi münasebetlerini arıyoruz. İşçi başmüessili Muhlis Arı bulduk.

Muhlis Arı, işçilerin haklarını kılı kılma aramaya ve sormaya hazır: "Henüz, dedi. İş verimimize hiç bir ihtilafımız olmadı. Fırsat vermiyorlar ki. Her şeyi düşünüyorum."

"Fabrikamız ampul imali memleket ihtiyacını tamamen karşılar. Bazı ham maddeyi dışardan alırız. Bu ham maddenin bir kısmını fabrikamızda temin etmek mümkündür. Günlük kapasite: 25 bin, gece gündüz: 45 bin, sende 6 milyon vardır. Bu kapasite tam randımanla ve tam işçi kadrosu ile sende 15 milyona çıkar."

Bu malumatı aldıktan sonra, ampul fabrikasının Müdürü Mr. C. S. Diehl'in odasına gidiyoruz. Mr. Diehl, enine, boyuna, bizim tabirimizle "ba bacım" bir tip. Gözlerinde sa miniyet ve sefakat var. Sebebini konuştuktan sonra anlıyoruz:

Senelerce işçilerle beraber... "Çok küçük yaşımda iken, işçilerin arasına karıştım. Onları çok iyi tanıdım ve işçi psikolojisini bilirim. Bunun için, elimden geldiği kadar ihtiyaçlarını daha evvel

çalışıyor. 40 vat'a kadar, 60 vat'a kadar, 75 vat'a kadar... v.s.

Flen makinelerinde çalışan Sezai Zeren şunları söyledi: "Sitem grupları muhtelif eb'atlarda flen imal eder. Flen, ampullerin gövdesine in tıbak eden kısımdır."

Tahsilli işçilerin tercih edildiği fabrikada her türlü ampul imal ediliyor.

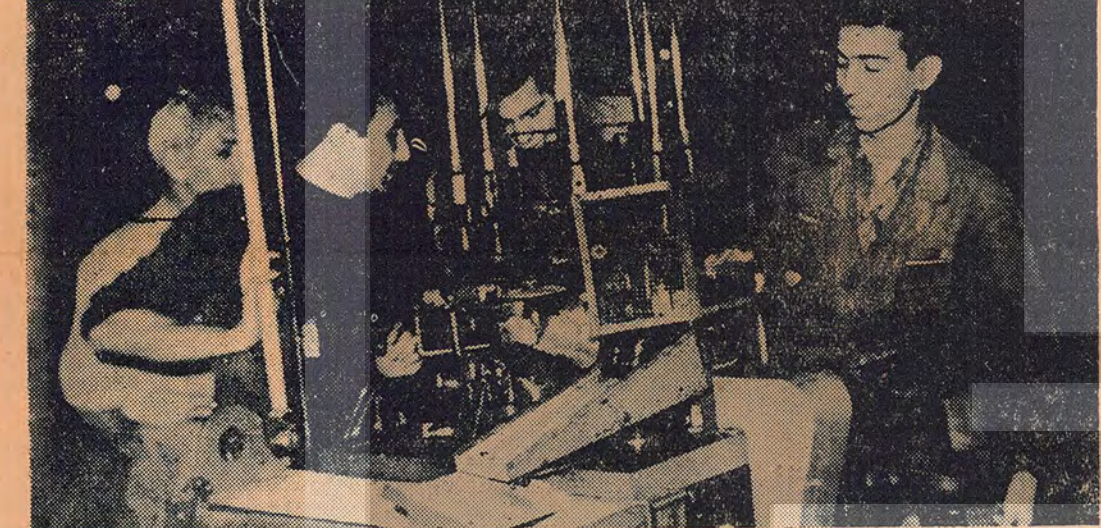
Ambalaj kısmında Mübcecel Akar'la konuştuk: "6 kişiye, dedi Akar. Büyük boy ve küçük boy olmak üzere, iki çeşit ambalaj yapıyoruz. Günde 3600 büyük 5000 de küçük ampul ambalajlıyoruz."

İşçilerin yemekhanesi modern ve sıhhi. 120 kuruş kar sığı olarak verilen yemekler işçileri çok memnun ediyor. Kalorili ve tatminkâr.

Cemal Uluant izahat veriyor.

Bu iş yerinde ayrıca bir de kurs var: Mesleki kurs. İşçiler mesai harici haftada 4 gün bu gece kurslarından istifade ediyorlar.

Flen makinelerinin başında...

Salonda her grubun bir advar: A grubu, B grubu v.s. U grubunun yanındaki flama dikkatimi çekti. Mavi zemin üzerinde, sırmalı bir yazı: Şampiyon !..

Bu da yeni bir usulmuş. Her grubun makinesi başında 5-6 işçi var. En iyi çalışan grup hangisi ise, şampiyon oluyor. İşçilerin gevşimini artırdığı muhakkak.

Ustaların üzerinde durduğu tek mevzu var: "26 gün üzerinden maaş alıyoruz. Pazar yemiyeleri -mizin verilmesi en büyük temennimiz. İşçilerle bu hususta temasa geçtik. Diğer işçilere tanınan hak, bize de tanınmalıdır!" diyorlar.

Böyle işveren olduktan sonra, bu meselenin halledilmesi için elimizden geleni yapıyoruz. Gruplar, vat hesabına göre

Duş ve soyunma dolaplarının intizamı dikkatimizi çekti. Darsı diğer husus iş yerlerinin başına !..

İş yerinden tatlı hatıralarla ayrıyoruz. Hayyundan uzak, tam ahenkle çalışan fabrika arkamızda kaldı.

Bundan başka, daha bir çok şahıslarda Maden İşçilerinin faaliyetini bilimle ve venileri adına bir sınırlı olarak çıkacağı zannını duyulmaktadır.

Bütün bunlar karşısında, Maden işçilerinin, eni ve lafihlarla cırmeleri, onları için en büyük bir hakktır.

SOPHIA'yı burada da "Atilla" filminin bir sahnesinde Anthony Quinn'le beraber seyrediyorsunuz...

MADEN İŞ'in SAATLİ TAKVİMİ HAZIRLANDI

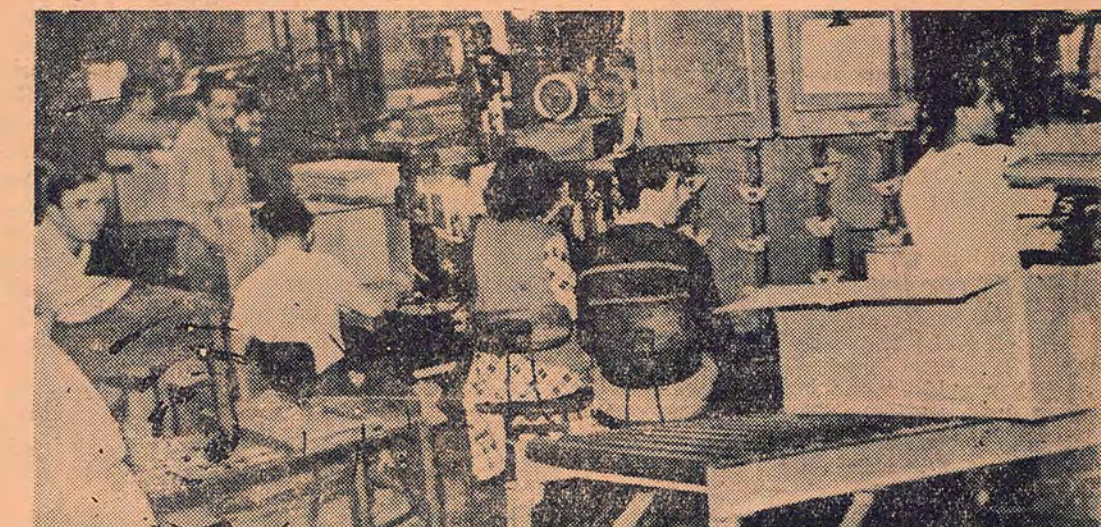
Her sene olduğu gibi, bu sene de Maden - İş Sendikası yeni sene için takvim hazırlamıştır. Hazırlanan takvim, günlük yapıtlar halinde olup, saatli, münâli, fıkralı, tarihî ve umumi bilgileri ile mücehhezdir.

Geçen senelerden alışmış olan muhtelif işyerlerinde çalışan üyelerimizin temsilcileri Maden - İş Sendikasına müracaat ederek, istedikleri miktarı tesbit ettirmişlerdir. Maden - İş Sendikası, yalnız maliyeti hesap etmek suretiyle, takvimlere 150 kuruş

Bir işçi

gündüz olmak üzere 2 vardiyada 142 işçi faaliyettedir. Bazı sebeplerle, gece vardiyasını kaldırmak mecburiyetinde kaldık. İşçiler haftada

İşçi ücretleri... İşçilerin ekserisi saat ücreti ile çalışır. Normal istihale istinat eden işçilerde iskort çalışır. İşçileri iki kr

Fabrikanın bir hususiyeti de, kadın ve erkek Türk işçisinin omuz omuza çalışmasıdır...

ACI BİR KAYIP... Ayvansaray Çivi Fabrikası işçilerinden ve 606 sicil numaralı Kadir oğlu Mehmet Baris, geçen hafta içinde Süreyya Paşa Sanatörümünde vefat etmiştir. Müteveffa, 1-1-1948 tarihinde, Sendikamıza 50 kuruş adatla üye kabul edilmiş ve 9 senelik en kudemli üyelerimizden idi. Sendikamıza dühül ettiği tarihte 30 kuruş saatli ücreti ile çalışıyordu.

Ölümüne, bütün dostları ile birlikte, Sendikamız men supları da tüzülmüştür. Sendika, ailesine gerekli yardımı yapmıştır. Geride kalanlarına ve dostlarına baş sağlığı dileriz.

İşsizlik sigortası ne oldu ?

TÜRKİYE Maden - Madeni Eşya ve Makine Sanayii İşçileri Sendikası'nın nesir organıdır. 15 günde bir çıkar. Fiyatı: 10 Kuruştur. YIL: 1 - SAYI: 3 15 Aralık 1956 Cumartesi İdarehane: Çağaloğlu, Nuruosmaniye Cad. No: 38, Kat: 2 Telefon: 22 74 78

İlgililer bu mevzuatı Ehemmiyet vermeli

İşçi muhitinin senelerden beri üzerinde durduğu meselelerden biri de, muhakkak ki, "İşsizlik Sigortası"nın ihdasi mevzuatıdır.

Bilhassa kolektif mukavele sisteminin henüz itibar görmediği memleketimizde, "İşsizlik Sigortası" işçi teşekkülleri idarecilerinin hassasiyetle takip ettikleri bir husus olmuştur.

İşsizlik sigortasının ihdasi için, kolektif iş akitlerinin memleketimizde yerleşmesi bekleniği takdirde, bu mevzuatın daha uzun seneler halledilemeyeceği ileri sürülmektedir. Zira, kolektif iş akitlerinin ihdasi için de bazı kanunların ihdasi sümülmesi alınarak tanınması gerekmektedir.

Verilmeyen yemek paraları

Vaktiyle isten çıkarılmış ve durumu II Hakem Kuruluna aktarılmış bulunan, P.T.T. Telefon Fabrikası işçi mümessili Müzaffer Demirbilek, iade edilmiş ve işe başlamıştır.

Mümessil işçi, biriken ücretlerini fabrikadan aldığı; fakat, biriken yemek paralarının verilmemiş, habuki ona da hakkı olduğunu bildirerek, Türkiye Maden - İş Sendikasına müracaatta bulunmuştur.

Sendika, biriken yemek paralarının da verilmesi için faaliyete geçmiştir.

İş hayatında Bölge Çalışma Md.lüğü

Bedi Süngütay

İş hayatımızda, bilhassa işçi ve işveren münasebetlerinde mühim rol oynayan makamlardan biri, Bölge Çalışma Müdürlüğüdür.

Şehrimizdeki bilnlerce iş yerlerinde cereyan eden işçi - işveren anlaşmazlıkları, bu müesseseye intikal eder ve burada bir hâl yolu bulunmaya çalışılır.

Bölge Çalışma Müdürlüğü, bu geniş faaliyetin başında, uzlaştırmacı bir siyaset takip eder.

Müessesenin bugünkü müdürü Bedi Süngütay'dır. Dirayeti ve samimiyetle 6 seneden beri Bölgenin başında bulunan Bedi Süngütay, iş hayatımızın mühim sınırlarındandır. Daha evvel bu makama kısa fasullarla iki müddir işgal etmiş, bir kaç muavin de vekâletlen bulunmuştur.

45 yaşında olan enerjik Bölge Müdürü, "B.T.T." adında ingilizce'ye gittim, iş hayatı ve işveren - işçi münasebetlerini etid etmiş, sosyal sigortalar mevzuunda tetkikler yapmıştır.

İşçi muhitinin en büyük temennisi, Bölge Çalışma Müdürlüğü kadrosunun genişletilerek, ihtiyaca cevap verecek hâle getirilmesidir.

Bakırköy Emaye Fabrikasında seçim

Bakırköy Yenimahallede kurulu Emaye Fabrikası, el değdiği her işi, bu en çok sevdiği ve aradıkları gazete, yeni bir hamle yapıyor. Gelecek sayıyı ara, bul ve oku!

MADEN - İŞ RÖPORTAJ EKİBİ

MADEN - İŞ'in yilbaşı sayısını işçilere bir hediye olarak, işçilerin bu en çok sevdiği ve aradıkları gazete, yeni bir hamle yapıyor. Gelecek sayıyı ara, bul ve oku!

Bu sebeple müessese, muhtelif zamanlarda 350 işçiye kadar yükselmis, bazan da 25 işçiye kadar inmştir.

Son zamanlarda durumunu düzeltmeye başlayan müessese, yavaş yavaş normale avdet etmiş ve istikrar kesbetmeye başlamıştır. Bu sebeple halen 200-250 işçi çalışmaktadır.

İşçiler, müessil yokluğu -n sıkıntısını derhâl hissetmişler ve işçi müessili seçimi için Maden - İş Sendikasına müracaat etmişlerdir. 1-12-1956 tarihinde yapılan

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği, son zamanlarda faaliyetlerini hızlandırmıştır. 3-12-1956 pazartesi akşamı yapılan son idare heyeti toplantısında, mühim işçi dâvalarını

dan bazıları ele alınmış ve hükümetten, bunların tekrar talebine karar verilmiştir.

Müzakereler, Maden İş Sendikasının, hususi ücretlere çalışan işçilere de ikramiye verilmesi hususundaki talebi üzerine başlamış, dilek etraf-

hca tetkik edildikten sonra, genişletilmiştir.

Henüz memleketimizde işçilere grev hakkının tanınması olması sebebiyle, bilhassa hususi sektörde çalışan işçilerin maddi bakımlardan mağdur oldukları düşünülerek, hiç olmazsa hususi sektörde çalışan işçilere de, devlet sektöründe çalışan işçilere olduğu gibi, sende iki aylık ücret tutarında ikramiye verilmesi ve ayrıca çocuk zammı hakkı tanınması uygun görülmüştür.

(Devamı 3 üncüde)

İşçiler Yemekten Şikâyetçi

Topkapı Maltape'de kurulu General Celik Eşya Fabrikası ile vaktiyle, yemek hakkındaki açılan toplulukla iş ihtilafı neticesinde, yemek ücretleri ne zam yapılmıştı.

Fakat, birikmiş ücret farklarının verilmemesi üzerine, işçiler, Maden İş Sendikasına müracaat etmiş ve Sendika vasıtasıyla, birikmiş yemek zammı farkları işçiye verilmiştir.

Bu hakka sahip yalnız 25-30 işçi olduğundan, işçiler, diğer arkadaşlarının da faydalanmasını istemişler, bu para ile konserve alarak, diğer

(Devamı 3 üncüde)

Develi ihtilafı Neticelendi

İşçilerin yazılı dilekçeleri üzerine, Maden İş Sendikası tarafından, Zeytinburnu Develi Emaye Fabrikası ile çıkarılmış bulunan toplulukla iş ihtilafı, bundan bir müddet evvel II Hakem Kuruluna intikal etmiştir.

Diğer taraftan, Sendika ile müessese arasında, ihtilafın bir an evvel kotarılması için, hususi şekilde toplantılar yapılmış, müzakereler cereyan etmiştir.

Maden İş Sendikasının, Çağaloğlu Nuruosmaniye Caddesi No: 38, Kat 2 deki merkez dairesinde üç defa toplantı yapılmış, toplantılarda müessese müdürü Cemil Orhan Tuna iştirak etmiştir.

Tarafların karşılıklı hüsnünîyeti içerisinde cereyan eden müzakerelerden sonra, bir anlaşmaya varılmıştır. Anlaşmaya göre, işçi ücreti (Devamı 3 üncüde)

ANLIYANA ÇALI DİBİ

Bilhassa Anadolu'da kurulan bir tabir vardır. Sinsice veya tahrik ederek laf almak, bir öğrenmek işi teyiner için, (Çalı dibini dövüyor) derler.

Ormanda tenake çalmak suretiyle tavşan ürkütülüp kaçarlar ve o esnada da kolayca avlanırlar. Tabir oradan kalmıştır.

Bu hakka sahip yalnız 25-30 işçi olduğundan, işçiler, diğer arkadaşlarının da faydalanmasını istemişler, bu para ile konserve alarak, diğer

Son zamanlarda, İstanbul İşçi Sigortaları Birliği hakkında kötü ithamlarda bulunmaya başlanıyordu. Bundaki maksad bir türlü anlayamadık.

Birlik binasının nasıl ve nereden geldiği veya kimin olduğu, kırasının nası ve rildiği soruluyor. Bizim bildiğimiz, eski Bektaş Halkıve binası olan şimdiki Birlik binası, vaktiyle o zamanın Birlik idarecileri tarafından, Türk

İşçi sağlığı ve iş emniyeti

Yazan: Kemal Türkler

İşçilere iş elbisesi ve iş le- vazımı verilmesi, sendikaların günlük meseleleri haline gel- miştir. Günde, gün aşırı mu- telif işyeri işçileri, müesses- nin kendilerine ya hiç iş el- bisesi ve levazımı vermedin- den veya vaktinde vermedi- ğinden şikâyetçilerdir.

Bir çok işyerlerinde de ğit- tiğimiz zaman, paraparça olmuş elbiselerle çalışan iş- çileri gördükçe yüreğimiz sı- zılır. Ya kısa yollu veya kanu- nî hakkımıza istinaden işve- renden, işçilere iş elbiselerinin eskimis olduğundan veya hiç verilmediklerinden, elbise veril- mesini ıstıraz. Çok zaman belli etmezler ama, bazılarını ağık- tan veya iğten gazaplanırlar.

Her ne ise, işin ehemmiye- tişine binaen, meseleyi biz, bir kaç cepheden inceleyelim ve çok zaman işçinin ve işve- rinin bilmediği hususları açık- lamaya çalışalım:

"İşçi Sağlığı ve İş Emniyeti Nizamnamesi"nin 19 uncu maddesinin ilk fıkrasında, "İş- çilerin kendilerine ait (yani sokak) elbiselerine zarar ve- recek veya bu zararın sokakta giymeler bir hâlede kirlenecek mahiyettedir işlerde, işçilere işin için ettirdiği şekil ve vasıfta birer iş elbisesi veya iş gömleği" giydirelceği, ka- nunen işverenlere emredilmiş- tir.

Bundan başka, gene aynı maddede, diğer maddeler e- tifta, "sulu ve ıslak yerlerde çalıştırılan işçilere, ayakları- na rutubet tuttur etmemesi ve su nifazı eylememesi için, lâs- tik veya tahta ayaklıklar" verileceği; "fazla sıcak veya soğukun tesirinden koruyacak evsafi haiz elbise vesair le- vazım" verileceği; "boğucu veya zehirli gaz ve duman husule gelen işyerlerinde iş- çilere, maske (lâstik eldiven- önlük gibi) vesair levazım" verileceği zikredilmiş bulun- maktadır.

Görüldüyör ki, kanun koyu- cu, elbise ve iş levazımâtı ba- kımından en ince husus ve tedbirlerin düşmüştür.

Yalnız çok zaman işçilerin ve işverenlerin taklidiği bir nokta vardır. O da, işçilere verilecek iş elbise ve levazi- matının miadının ne olduğun- dur.

İşveren ve işçi, çok zaman iş elbiselerinin bir sene mi- adlı olduğunu kabul ederler ve fakat, işi taraf da, bu bir senelik müddeti kabul etmek istemez.

Çünkü, işveren, bir seneyi zımnen kabul etmiş olmasına rağmen, çok zaman, terzi ge- liyordur, ölçü ahyordur, bir kis- mi hazır olmaması, terzinin pa- rası verilmiş gibi sudan se- berler, müddeti geçirmek ister.

İşçi ise, bilhassa madenî eş- ya ve maden sanayii işçisi gi-

İş elbisesi ve iş Levazımatı

bi ağır sanayi işçisi, verilen elbisenin bir sene değil, 9 ay bile dayanmadığını görerek, bir senelik miadı haklı olarak çok görür.

Kanun ve mevzuat, iş el- bise ve levazımının miadı hu- susuna açık bırakmıştır. Çün- ki, bütün işlerdeki iş, elbise ve levazımının miadını tesbit etmek imkânsızdır.

Diğer taraftan, meselâ iş el- bisesi sende bir veya 6 ayda bir verilir, dememiş olmasına rağmen, zımnen, elbisenin es- kidiği anda yenisini verile- ceğini ifade etmiş bulunmak- tadır.

Umumiyetle, kullanılmakta olan iş elbiseleri, madenî eş- ya iş kolunda, 6-9 ay dayan- maktadır. Ve bu müddet içe- risinde yenisini verilmesi lâ- zımdır. Şimdiye kadar edin- dimiz tecrübeler, bunu gös- tirmiş bulunmaktadır.

İşveren, iş elbisesi veya le- vazımı vermiyorsa, ne olacak- tır?

En mühim nokta burasıdır. Bazi işçiler, sendikayı veya daha doğrusu Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün müfettişini, jan- darma gibi gelip, işverenden zorla alacak zannederler. Hal- buki, mesele hiç de öyle de- ğildir.

Bölge Çalışma Müdürlüğü, müracaattan bir kaç ay son- ra, bir müfettiş gönderir. Mü- fettiş gelir, işverene 2-3 aylık mühlet verir. İşçi veya sendi- ka, aradını aramazsa, orada kalır.

Aranırsa, aynı muamele tekrarlanır ve sonunda işve- ren, vevâfı bakımından mahke- meye verilir. Bir kaç sene de- vâra sürer ve neticede işve- ren cezalandırılır: 25-50 lira para cezası.

Bu durum karşısında, iş elbiselerinin alabilmek için en doğru yol, derhal tazminat davası açmaktır.

İşçinin, bunca zamandır, kendi elbisesi ile çalışarak es- kittiği elbiselerin tazmini is- temmelidir.

Her ne kadar bu yol, işçi için çok zor ise de, sendika vasıtasıyla yapıldığı takdirde, kolaylaşır ve işveren, çok za- man, büyük meblağların ta- labı karşısında kalınca, iş el- bise ve levazımını vermek me- buriyetinde kalır.

Bugün bu tip işverenlerin meleketeğimizde fazla olmadı- ğını belirtmek yerinde olacak- tır.

Topkapı Maltepesinde ku- rulu toprak ve plastik eşya fabrikası, işçilerine 30 Ekim bayram yevmiyesini verme- miştir.

İşçiler, Madenî Sendikası- na müracaat etmiş ve Sendika derhal faaliyete geçmiştir.

Bundan bir müddet evvel de bazı işyerleri ve bunlar- dan Bakırköy emaye fabrikası

Nurettin Kalbcan

Kalbcan işe iade edildi

Türkiye Bakır Endüstrisi A.Ş. nin Rami Topgular'da kurulu bakım tel çekme fab- rikası işçi müessesilerinden Nureddin Kalbcan'ın, ikinci defa işten çıkarıldığını ve du- rumun İl Hakem Kuruluna intikal ettiğini bildirmiştir.

İl Hakem Kurulu tahkika- tın, en ince noktalara kadar derinleşmiştir ve oldukça uz- sun süren tektikatından sonra en âdil kararını vermiştir.

Karara göre, aynı zamanda Türkiye Madenî Sendikası'nın merkez idare heyeti üyesi o- lan Nureddin Kalbcan, tekrar eski işine iade edilmiştir.

Müessis işçi, önümüzdeki günlerde, tekrar işine başlı- yacak ve şimdiye kadar bir- rikmiş yevmiyeleri ile birlik- te, her türlü kanunî hakları- nı alacaktır.

Ümit ederiz ki, aradaki hu- sumet (varsâ) ebediyen kalk- sın ve iyi bir işçi - işveren (say ile sermaye) ittifakı ku- rulsun; memleket hayırına o- lan müessesenin gelişmesinde elbirliği ile çalışsın.

Atom enerjisinin sanai'e tadbiki

Milletlerarası Çalışma Kon- feransının 39 uncu itimamda atom enerjisinin sanayie tad- biki ile ilgili olarak istisnâî edilene kararlar hükümetleri, bilhassa aşağıdaki tedbirleri almağa davet etmektedir.

Çalışma, meslekî bakımdan yetiştirme, işsizliğe karşı hi- maye ve sosyal emniyet mev- zularında başgösterecek yeni ihtiyaçlara uygun millî pro- gramlar yapılmalıdır.

Topkapı Maltepesinde ku- rulu toprak ve plastik eşya fabrikası, işçilerine 30 Ekim bayram yevmiyesini verme- miştir.

İşçiler, Madenî Sendikası- na müracaat etmiş ve Sendika derhal faaliyete geçmiştir.

Bundan bir müddet evvel de bazı işyerleri ve bunlar- dan Bakırköy emaye fabrikası

Kooperatif statüsü

(Baştarafı 3 üncüde)

olan üyeler, karar altına, mu- halefet veya çekimserlik sebe- bin yazarak, imza ederler. Muhalefet, kooperatifin haya- tı mevzuuna taallük ederse, bu takdirde, muhalif kalan üye, keyfiyeti derhâl denetçi ku- ruluna resmen bildirmeye me- cburdur. Üyeler, yönetim ku- rununda konuşulan şeylerden başkasına haberdar etmezler.

Yönetim kurulunun soru- mluğu:

Madde 44 — Yönetim ku- rulu, kooperatifin işlerinin iyi görülmesinde, defterlerin, he- sapların düzgün tutulmasında, kayıtların doğruluğundan, me- murların istenildiği iş görme- lerinden, kurumun paralâ- riyle kıymet ve mallarının is- tenildiği şekilde saklanma- sından, genel kurula karşı so- rumludur.

Ortaklar, genel kurulu so- rumluluğu mücih hâlî görülen yönetim kurulu üyelerine iş- ten el çektiler, yerine di- ğerlerini sezer. İşin iye aley- hinde kanunî takibat karşına tevessül edilir. Sorumluluğu mücih hâlî görülen yönetim kurulu üyelerine aleyhine Tica- ret Bakanlığı dahi dava açılabilir. Ve ortaklar genel ku- rulu toplantısına olarak top- lantıya çağırarak keyfiyeti kendilerine bildirir.

Müddir:

Madde 45 — Kooperatif müddür, yönetim kurulu ka- rarlarını tatbik ve ortaklığı, yönetim kurulu namına mah- kemelerde ve üçüncü şahısla- ra karşı temsil eder. Koopera- tifin işleri müddir tarafın- dan idare olunur.

Yönetim kurulu, müddürün teklifi üze- rine, kooperatifin genel ku- ruluca tasdik edilen kadrosu dahilinde memurların tayin eder. Müddir, yönetim kurulu- nu ve teskil edilmiş iş, yön- etim komitesinin tabii üye- sidir.

Madde 46 — Yönetim ku- rulu üyesinin kooperatifle or- taklık muameleleri haricinde iş yapmaları yasaktır. Mevzu kanunlarla kooperatif statü- sı ve ortaklar genel kurulu kararları hâlinde yapacakları işlerden tevallit edecek so- rumluluk, zarar ve ziyandan yönetim kurulu üyeleri şah- sen, müstahkem ve mütes- silen sorumludurlar.

Denetçi kurulu:

Madde 48 — Denetçiler, ko- operatifin tekmlî işlerini, ev- rak ve defterlerini, kasasını ve yönetim kurulunun tutu- munu kontrol ve tesadüf ede- cekleri yolsuzlukları ehemmi- yetine ve defterine göre, yön- etim kuruluna ve icabında olağanüstü surette toplanacak genel kurula bildirmeye me- cburdurlar. Ortaklar, genel ku- rulun toplantısını ıcap ettiren sebepler ve yolsuzluklar hak-

kinda hazırlanacak rapor, Ti- caret Bakanlığına verilir.

Denetçilerin yetkileri ve so- rumlulukları:

Madde 49 — Ortakların menfaatlerine muhalif husu- ları men için yetkilerini kul- lanmaya yönetim kurulu iş- denetçiler şahsen ve müstak- lî sorumlu olurlar. Denetçiler, yönetim kurulu toplantılarında, dansma oyunu haiz bulu- narak, görüşmeye iştirak ede- bilirlir.

Madde 50 — Yönetim ku- rulu üyelerinin toplu olarak işten el çektiler ve yerine gelecek yedek üyeler bulun- madığı takdirde, denetçi ku- rulu derhâl ortaklar genel ku- rulunu toplantıya çağırır ve yeni yönetim kurulu seçil- meye kadar, eski yönetim ku- rulu görevine devam eder.

BÖLÜM: V. BİLANÇO VE NETİCE HESAPLARI

Hesap yılı:

Madde 51 — Kooperatif, her yıl Aralık ayının 31 inci günü, bütün aktif ve pasife- rinin envanterlerini yaparak, bilanço ve netice hesaplarını düzenler. Envanterle bilanço ve netice hesapları genel ku- rul toplantısından en az yir- mi gün evvel denetçilerin in- celemesine arz olunur.

Mevcutdan taksimi:

Madde 62 — Bozmasına ka- rar verilen kooperatifin büt- ün hesaplari kapandıktan sonra, sermaye mevcudu or- taklar arasında hisseleri nis- betinde idare olunur.

Tasfiye sonu:

Madde 63 — Tasfiyesine ka- rar verilen kooperatifin ev- rak ve defterleri, tasfiye so- nunda tasfiye memurlarının veya ilgili bir şahsın basur- ması üzerine kurum merkezi- nin bulunduğu yerdeki Tica- ret Mahkemesi tarafından tayin olunacak bir yeddi adile tevdi olunur. Ve bunlar, 15 yıl muhafaza olunur.

BÖLÜM: VII. Genel hükümler:

Madde 64 — Ortaklarla ko- operatif arasında bir uyus- mazlık zuhur ettiği takdirde, ilgili ortak denetçilere bas- vurma ile hakkını arayabilir. Denetçi tarafından verilmiş olan karara, ortaklar genel kurulunda temyizen incelen- mesi kabilidir.

Madde 65 — Kooperatif, Ti- caret Bakanlığının kontrolü altında çalışır. Kooperatifin inkisafını takip ve kontrolü maksadıyla her türlü ve- sâli meblağın, Bakanlığa veya Bakanlığın bu işle görev lendirebileceği memura tev- dii mecburdur.

KURUCULAR

1 — Rıza Özmen, Mustafa, 1340, Yazıcı, Hendek Baspı- nar mah. Kuruluş sokak 11. 2 — Yılmaz Özkan, İzzet, 1933, Yazıcı, Hendek Baspı- nar mah. No. 24.

3 — Lokman Sosyal, Hüseyin, 1924, Usta, Hendek Kâ- zımiye köyünde.

4 — İsmail Yazıcı, Salim, 1320, Yazıcı, Hendek Mahmut bey mah. Ankara Cad. 14. 5 — Ahmet Kandil, Meh- met, 1926, Marangoz, Hendek Dere boğazi mah. No: 34.

6 — Şevket Kösar, Râsim, 1341, Meydancı, Hendek Ke- maliye mah. Ada cad. No: 34.

7 — Cemal Akboyun, Mah- mut, 1927, İstifçi, Hendek De- re boğazi mah. Bağdat sokak No: 18.

8 — Behzat Tomoca, Salih, 1340, Ambajlıoğlu, Hendek Mah- mut bey mah. Çay sokak 11-A.

9 — Aziz Yazıcı, Ahmet, 1335, Sandıkçı, Hendek Dere boğazi mah. Çay sokak 14.

10 — Kadem Güneydin, Mehmet, 1928, Bahçıvan, De- re boğazi mah. Çaycıo No: 36. 11 — Mustafa Kandil, Ah- met, 1320, Sandıkçı, Dere bo- ğazi mah. Bağlar sokak 18.

Kurucuların imzaları:

1 — Rıza Özmen, 2 — Yıl- maz Özkan, 3 — Lokman Sos- yal, 4 — İsmail Yazıcı, 5 — Ahmet Kandil, 6 — Şevket Kösar, 7 — Cemal Akboyun, 8 — Behzat Tomoca, 9 — Os- man Oruç, 10 — Kadem Gü- naydin, 11 — Mustafa Kandil.

Geçici yönetim kurulu:

1 — Rıza Özmen, 2 — İb- rahim Ahyar, 3 — İsmail Yazıcı, 4 — Lokman Sosyal, 5 — Ahmet Kandil, 6 — Meh- met Akboyun, 7 — Selâhat- tin Candar.

tifler millî birliğine de gire- bilir.

BÖLÜM: VII

Bozma:

Madde 59 — İflasın gayri bir sebeple infişan eden ko- operatifin infişamı müteakip, tasfiyesi işle açılır. Koopera- tifin bozmasına karar ver- mis olan genel kurul, aynı za- manla tasfiye memurlarını da sezer. Ve seçilmiş olan tasfiye memurlarının müfne- riden veya müstemian idare- ye mezun kılınmaları husu- sında da ayrıca karar verir.

Bozmanın ilânı:

Madde 60 — Bozmasına ka- rar veren kooperatif, keyfiyet- i azami bir hafta ara ile üç defa ilân ettirir. İlânnameye ortaklık alacakların ortak- lıktaki fukuklarını nihayet bir sene içinde basvurma ile isbat etmeleri lüzumu derocun- lur. Bu sürenin başlangıcı üçüncü bir ilân tarihidir.

Tasfiye memurlarının işten el çektiler:

Madde 61 — Tasfiye me- murlarına genel kurul her za- man işten el çektiler. Bu takdirde, yerlerine başkaları- nı sezer ve tayin eder.

Mevcutdan taksimi:

Madde 62 — Bozmasına ka- rar verilen kooperatifin büt- ün hesaplari kapandıktan sonra, sermaye mevcudu or- taklar arasında hisseleri nis- betinde idare olunur.

Tasfiye sonu:

Madde 63 — Tasfiyesine ka- rar verilen kooperatifin ev- rak ve defterleri, tasfiye so- nunda tasfiye memurlarının veya ilgili bir şahsın basur- ması üzerine kurum merkezi- nin bulunduğu yerdeki Tica- ret Mahkemesi tarafından tayin olunacak bir yeddi adile tevdi olunur. Ve bunlar, 15 yıl muhafaza olunur.

BÖLÜM: VIII. Genel hükümler:

Madde 64 — Ortaklarla ko- operatif arasında bir uyus- mazlık zuhur ettiği takdirde, ilgili ortak denetçilere bas- vurma ile hakkını arayabilir. Denetçi tarafından verilmiş olan karara, ortaklar genel kurulunda temyizen incelen- mesi kabilidir.

Madde 65 — Kooperatif, Ti- caret Bakanlığının kontrolü altında çalışır. Kooperatifin inkisafını takip ve kontrolü maksadıyla her türlü ve- sâli meblağın, Bakanlığa veya Bakanlığın bu işle görev lendirebileceği memura tev- dii mecburdur.

BÖLÜM: IX. Genel hükümler:

Madde 66 — Ortaklarla ko- operatif arasında bir uyus- mazlık zuhur ettiği takdirde, ilgili ortak denetçilere bas- vurma ile hakkını arayabilir. Denetçi tarafından verilmiş olan karara, ortaklar genel kurulunda temyizen incelen- mesi kabilidir.

Madde 67 — Kooperatif, Ti- caret Bakanlığının kontrolü altında çalışır. Kooperatifin inkisafını takip ve kontrolü maksadıyla her türlü ve- sâli meblağın, Bakanlığa veya Bakanlığın bu işle görev lendirebileceği memura tev- dii mecburdur.

BÖLÜM: X. Genel hükümler:

Madde 68 — Ortaklarla ko- operatif arasında bir uyus- mazlık zuhur ettiği takdirde, ilgili ortak denetçilere bas- vurma ile hakkını arayabilir. Denetçi tarafından verilmiş olan karara, ortaklar genel kurulunda temyizen incelen- mesi kabilidir.

Madde 69 — Kooperatif, Ti- caret Bakanlığının kontrolü altında çalışır. Kooperatifin inkisafını takip ve kontrolü maksadıyla her türlü ve- sâli meblağın, Bakanlığa veya Bakanlığın bu işle görev lendirebileceği memura tev- dii mecburdur.

BÖLÜM: XI. Genel hükümler:

Madde 70 — Ortaklarla ko- operatif arasında bir uyus- mazlık zuhur ettiği takdirde, ilgili ortak denetçilere bas- vurma ile hakkını arayabilir. Denetçi tarafından verilmiş olan karara, ortaklar genel kurulunda temyizen incelen- mesi kabilidir.

Madde 71 — Kooperatif, Ti- caret Bakanlığının kontrolü altında çalışır. Kooperatifin inkisafını takip ve kontrolü maksadıyla her türlü ve- sâli meblağın, Bakanlığa veya Bakanlığın bu işle görev lendirebileceği memura tev- dii mecburdur.

BÖLÜM: XII. Genel hükümler:

Madde 72 — Ortaklarla ko- operatif arasında bir uyus- mazlık zuhur ettiği takdirde, ilgili ortak denetçilere bas- vurma ile hakkını arayabilir. Denetçi tarafından verilmiş olan karara, ortaklar genel kurulunda temyizen incelen- mesi kabilidir.

Madde 73 — Kooperatif, Ti- caret Bakanlığının kontrolü altında çalışır. Kooperatifin inkisafını takip ve kontrolü maksadıyla her türlü ve- sâli meblağın, Bakanlığa veya Bakanlığın bu işle görev lendirebileceği memura tev- dii mecburdur.

BÖLÜM: XIII. Genel hükümler:

Madde 74 — Ortaklarla ko- operatif arasında bir uyus- mazlık zuhur ettiği takdirde, ilgili ortak denetçilere bas- vurma ile hakkını arayabilir. Denetçi tarafından verilmiş olan karara, ortaklar genel kurulunda temyizen incelen- mesi kabilidir.

BÖLÜM: XIV. Genel hükümler:

Madde 75 — Ortaklarla ko- operatif arasında bir uyus- mazlık zuhur ettiği takdirde, ilgili ortak denetçilere bas- vurma ile hakkını arayabilir. Denetçi tarafından verilmiş olan karara, ortaklar genel kurulunda temyizen incelen- mesi kabilidir.

Madde 76 — Ortaklarla ko- operatif arasında bir uyus- mazlık zuhur ettiği takdirde, ilgili ortak denetçilere bas- vurma ile hakkını arayabilir. Denetçi tarafından verilmiş olan karara, ortaklar genel kurulunda temyizen incelen- mesi kabilidir.

BÖLÜM: XV. Genel hükümler:

Madde 77 — Ortaklarla ko- operatif arasında bir uyus- mazlık zuhur ettiği takdirde, ilgili ortak denetçilere bas- vurma ile hakkını arayabilir. Denetçi tarafından verilmiş olan karara, ortaklar genel kurulunda temyizen incelen- mesi kabilidir.

Develi ihtilâfı

(Baştarafı 1 incide)

lerine muhtelif miktarlarda olmak üzere, umumiyete yüz de 15 ile yüzde 30 arasında zam yapılmıştır.

Anlaşma 1 Aralık 1956 ta- rihinden itibaren yürürlüğe girmiş, işçiler de ihtilâfın ne- ticesinden çok memnun olmuş- lar ve yoldaşında, hiç olmaz- sa zam neticesi olarak sevin- diklerini bildirmişlerdir.

Emaye Fabrikası

(Baştarafı 1 incide)

Nizamettin Yüksel (52), Sa- mi Mısırlı (43), Şakir Yıl- maz (42) yedek memmül se- çilmişler; aralarından Zeki Utku'yu başmüessis seçmiş- lerdir.

Mümissillik, derhâl işçi di- lekerini görüşecek ve işçi ile işveren arasında sıkı irtî- bat ve anlaşmayı temin ede- rek, meseleleri hâletmeye baş- layacaktır.

İşsizlik sigortası

(Baştarafı 1 cide)

mütalea edilmek istenmeyen hususlar arasındadır.

İşçi teşekküllerini temsilen büyük bir faaliyet sarfeden İstanbul İşçi Sendikaları Bir- liği, bu meseleyi zaman za- man ele almış, ilgili makam- larla temasa geçerek, temen- nilerde bulunmuştur.

İktisadî hayatın bir netice- si olan buhran (ham maddede yokluğu dolayısıyla işsizlik), elbette ki işçi müstahkem de- teris edecektir. İşsizlik sigor- tası, bu gibi hâllerde işçinin bir garantisi olacak, işçiyi müşkül durumdun kurtara- caktır.

Gerek Sendikalar Birliği, gerekse sendikalar, yaptıkları tetimlerde, ilgililerden tür- lü vâitler aldılar.

Maden - İş Sendikası, bu mevzuu tekrar ele almış bu- lundukları. Meseleyi bu- luncak olan Sendika, işsizlik sigortasının bir kere daha il- gillere intikal ettirilmesini ve bu mevzu üzerinde daha has- sasiyetle derunlaşımın isten- mesini temenni edecektir.

Sendika ayrıca, Çalışma ve kâletine de müracaatta bulu- narak, ileride doğabilecek hâ- diselere alacak tedbirin bir an evvel gerçekleştirilmesini isteyecektir.

BÖLÜM: II. ORTAKLAR

Ortak adedi:

Madde 6 — Kooperatifin ortak adedi hudutsuzdur. His- sedarlık sıfat ve hukuku öz- gibiktir. Ancak kurulusta as- garî ortak adedi yedidir.

Ortaklık şartları:

Madde 7 — Hendek İnhis- arlar İdaresi memur, müstah- dem, işçileri, İnhisarlar cami- ası mensubu olanlarla, bunla- rın ailesi olan her müstahkem kooperatife ortak olabilir.

Ortaklık senetleri:

Madde 8 — Ortaklarla ko- canlı bir defterden çıkarılmış numaralı ve nomen muharber hisse senetleri verilir. Hisse senetleri, yönetim kurulunun müssadesine ve ancak koopera- tif defterlerine kayıt muamelesi yapılmak suretiyle, başkasına devrolunabilir.

Ortaklığa girme:

Madde 9 — İnhisarlar ka- masına mensup olan her me- mur, müstahdem, işçi ve emek lileriyle, bunların infakiyle mükellef bulundukları yakın ailesi efrağı, işbu statü hü- kümlerine riayet edeceğini ka- bul ederek, en az bir hisse, yani 10 lira yüklenme ile ve yüklenildiği hisseyi derhâl öde- yen bir müstahkem, kooperati- fe girebilir.

Madde 10 — Ortaklığa ka- bul her zaman olabilir. Bunun için, tabii yazı ile basvur- ması ve yönetim kurulunun da kabul kararı lazımdır. Yön- etim kurulu onbes gün içinde talbin kabulı hakkında ka- rar vermeğe ve kararını ilgi- liye bildirmeye mecburdur.

Yönetim kurulu, istemi red- derse, talip, denetçileri ve kooperatif genel kuruluna baş- vurmak hakkına maliktir.

Ortakların görevleri:

Madde 11 — Ortakların ko- operatife karşı görev ve yük- lenmeleri şunlardır: a) İşbu statü ile yüklen- dikleri bilünüm hususlara ta- daimen riayet etmek; b) Akeli yüklenmelerinin vaktinde yerine getirmek; c) Ortaklığa karşı hiç bir çalışmada bulunmamak; d) Alış veriş kabiliyeti en az bulunan işçi mertebesinde kooperatife işlem yapmak;

MADENİŞ